

PEY

HET ACTIEFSTE DORP VAN NEDERLAND

Sport- en carnavalsverenigingen, fluit- en trommelkorpsen, scouting- en hondendclubs: je kunt het zo gek niet bedenken, of Pey heeft het. Maar liefst 109 verenigingen zijn er te vinden in en rond dit Limburgse dorp. Voldoende reden voor Mieke Muts om in *Achter de dijk* op zoek te gaan naar de mens achter de vereniging in Pey (Ned. 3, 20.25).

TEKST: WOUTER VAN KOOTEN

FOTO'S: AD VAN DENDEREN

In het smalste deel van Midden-Limburg, ingeklemd tussen de Belgische en de Duitse grens, ligt de gemeente Echt. En midden in de gemeente, gescheiden van de dorpskern Echt door de spoorlijn van Maastricht naar het noorden, ligt het dorpje Pey met zijn 2900 inwoners. Op het eerste gezicht is Echt een heel gewone gemeente, met een heel gewone sociaal-maatschappelijke structuur. Maar er is iets uitzonderlijks: Echt heeft de grootste clubdichtheid van Nederland. Er bestaan in de gemeente 383 verenigingen, waarvan er in Pey 109 gehuisvest zijn. De Echtse wethouder (en loco-burgemeester) J.M. Geraads, zelf een Peyenaar, noemt uit de losse hand wat carnavalsverenigingen, fanfares, fluit- en trommelkorpsen, schutterijen, zangclubs, postduiven- en postzegelverenigingen waar Pey trots op is. 'Dan heb ik de sportclubs nog niet

genoemd,' glundert hij. 'Het mooiste voorbeeld is de voetbalclub RIOS '31. Die was in 1965 landskampioen bij de amateurs. Het is al een tijd geleden, en ze zijn sindsdien naar de derde klasse gedegradeerd, maar ik blijf supporter. Vooral als ze tegen EVV uit Echt spelen. Ze hebben dit jaar gewonnen. Dat kwam hard aan in Echt.'

RIVALITEIT

Wij veronderstellen dat er bij zoveel verenigingen nogal wat rivaliteit binnen de gemeentegrenzen moet bestaan. 'Gezonde rivaliteit, dat mag. Het verenigingsleven biedt een extra mogelijkheid om gemeenschapszin te tonen. In de gemeente bestaan naast Echt en Pey nog negen woonkernen, die allemaal hun

Pey kient massaal voor de Reddingsbrigade. Links: de Echtse wethouder en loco-burgemeester J.M. Geraads.

eigen verenigingen met hun eigen supporters hebben. En die zo hun eigen identiteit kunnen laten zien. Een Peyenaar zal nooit lid worden van de judoclub in Echt. Omgekeerd ook niet. Maar alles gaat in goede harmonie. Alleen is het allemaal een beetje versnipperd. De gemeenteraad is daar een goed voorbeeld van. We hebben zeven-

Thei Golsteyn, al tien jaar Vorst van de Carnavalsvereniging.

genoemd die Echt van Pey scheidt. Toen die in de jaren vijftig geëlektrificeerd werd kon de carnavalsoptocht er niet meer door. De wagens waren te hoog. Inbreng van de zijde van Pey was niet meer mogelijk. Dus ging Pey zelfstandig door. „De Aester Sjaelen Uul” uit Pey scheidde zich af van carnavalsvereniging „De Aester” uit Echt.’ Wethouder Geraads: ‘In die tijd zongen we deze carnavalschlager, en ik ken hem nog woordelijk uit het hoofd:

*In 't herije van Limburg tösse Maas en het Kantoor,
Doe ligge ruise plaetshes aan tweers-zie van het spoor.
Ze heure bie-ein, mer det is toch mer sjen,
Het spoor duits hiej deens es het iezere gordien.
De minse die kieke zich het gans jaor neet aan,
Mit Karnaval echter is al van de baan.*

doorlezen op pagina 14

Drogist Thei Hansen, voorzitter van de afgescheiden carnavalsvereniging uit Pey.

tien raadsleden, verdeeld over elf verschillende fracties.’ Dat is politiek, maar waarom vijf carnavalsverenigingen? Daarop geeft drogist Thei Hansen, voorzitter van carnavalsvereniging ‘De Aester Sjaelen Uul’ (vrij vertaald: De Ekster Schele Uil) uit Pey, het antwoord. ‘Door het IJzeren Gordijn, bij voorbeeld. Zo wordt de spoorbaan

Sindsdien houdt „De Aester” zijn carnavalsoptocht op zondag, en „De Aester Sjaelen Uul” op de maandag. En iedereen is tevreden.’

VORST

Thei Golsteyn uit Pey is minder tevreden. ‘M’n hele leven al houd ik me met het carnaval bezig. Sinds ’64 zit ik in de Raad van Elf, in 1967 ben ik Prins geweest, en de laatste tien jaar ben ik Vorst van de Carnavalsvereniging. Ik heb

Jan van Neer: ‘Ik speel al jaren bugel, maar het wordt minder. De embouchure is niet meer wat-ie geweest is.’

Harry en Mieke Vergoossen, Koning en marktentster van de Schuttersvereniging: ‘Het kost zes zondagen per jaar.’

aan alle optochten meegedaan, de carnavalskrant gemaakt en bonte avonden georganiseerd. Ieder jaar moest het mooier. Maar nu moet ik er wegens ziekte mee ophouden. Dat gaat me erg aan het hart. Ik was er het hele jaar mee bezig. Wat ik in een jaar aan nieuwtjes hoorde, noteerde ik en gebruikte ik voor de krant. Nooit kwetsend hoor, ik waakte er altijd voor krenkende of aanstootgevende zaken toe te laten. We maakten wel grappen over Echt, maar altijd goedmoedig. We hielden gewoon een gezonde rivaliteit in leven.’

PAPLEPEL

Die gezonde rivaliteit bestaat ook tussen de diverse harmonie- en fanfarekorpsen in de regio. In Pey zetelen bij voorbeeld de Fanfare ‘St. Joseph’, het Fluit- en Trommelkorps ‘Juliana’, en de Drumfanfare ‘St. Rochus’. Plus nog de Kaeletkelpe ‘Niks Tao’, bestaande

uit kinderen die vooral tijdens carnaval te horen zijn.

Oudste spelende lid en secretaris van de Fanfare ‘St. Joseph’ is Jan van Neer: ‘Het is me met de paplepel ingegeven. Ik kom uit een muzikale familie. Ooms, broers, mijn vader, allemaal zaten ze bij de fanfare. Ik ben er in ’36 bij gekomen, en ik heb drie landskampioenschappen meegemaakt. Dus ik speel al heel wat jaren bugel. Hoewel, het wordt minder. De embouchure is niet meer wat-ie geweest is.’

Toen Jan van Neer trouwde was er woningnood. ‘Ik heb toen een tijdje in Echt gewoond. Maar ik hield het daar niet uit. In Echt staan de mensen verder van elkaar, ze zijn afstandelijker. Voor een Peyenaar is dat heel erg. Echt, je kunt niet zonder Pey. Met die andere korpsen bestaat natuurlijk een bepaalde rivaliteit. Maar die is prestatiegericht, niet persoonsgericht. We proberen allemaal de beste te zijn.

In het verleden was er misschien wel vijandschap, in de vorm van het van elkaar afkappen van leden, maar dat is voorbij. De besturen komen vaak bijeen om subsidieaanvragen bij de gemeente te bespreken, of om gemeenschappelijke optredens te plannen.’

VERWERKEN

Pais en vree dus in Echt en Pey. Ook bij de zes schuttersverenigingen in de gemeente. Harry Vergoossen is dit jaar Koning van de Schuttersvereniging ‘Wilhelmina’ in Hingen, een buitenwijk van Pey met 615 bewoners. Zijn vrouw Mieke treedt op als marktentster. Harry Vergoossen: ‘Kijk, historisch gezien kunnen vrouwen geen schutter zijn, maar dit is een mooie manier om ze in de schutterij te verwerken, met authentieke kledij. Onze uniformen zijn net zo als die van de Huzaren van Veraan, uit de vorige eeuw. Als ik alles aantrek, heb ik voor tiendui-

zend gulden om me heen hangen, het zilver meegerekend. Wat me bij de schutterij aanspreekt? De traditie die we hoog houden, het showelement, de uniformen, het straf in de maat marcheren, en natuurlijk het vogelschieten zoals dat door de eeuwen heen heeft plaatsgevonden. Hopelijk word ik dit jaar weer Schutterskoning. Dat wordt zwaar, want we hebben zestig geuniformeerde leden, die dat ook willen.’

Mieke Vergoossen: ‘En het kost maar zes zondagen per jaar, zodat we ook nog andere dingen kunnen doen.’

We zien haar ’s avonds terug als beheerster in het Patronaat Pey. Er wordt vijf keer per week driffig gekend, voornamelijk door dames. Deze avond zetten bijna tweehonderd mensen zich in voor de Reddingsbrigade. Er is in Pey altijd wel een vereniging te vinden die gesteund moet worden.